

„Lesz fagylaltozó?”

*Deák Sándorral, az FSZEK gazdasági igazgatójával
beszélget Tarnói Gizella*

- Lesz fagylaltozó?
- Remélem, hogy lesz.
- És még mi lesz?
- Minden, amivel segíteni lehet az intézmény gazdálkodását.
- Egy jó fél esztendővel ezelőtt nagy port vert fel, a sajtó is foglalkozott vele, és ha jól tudom, a szakma is igencsak megmozdult, amikor először szárnyra kapott a hír, hogy a Szabó Ervin Könyvtár, többek között, fagylaltozók nyitásával igyekszik anyagilag segíteni magát. Lecsillapodtak-e már ennek a hullámai?
- Szakmai berkekben nem teljesen. Egy kicsit félreértik könyvtároskollégáink, hogy miről is van itt szó.
- Mit hisznek?
- Azt hiszik, hogy a könyvtáros egyik kezével könyvet mér, a másikkal fagylaltot. Pedig pusztán csak arról van szó, hogy egy, mondjuk 2–300 négyzetméteren üzemelő könyvtár 3–4 vagy 10 négyzetméteren előteremtse azokat a pénzeszközöket, amik hiányoznak a fenntartásához. Tehát *profi eladó egy elkülönített térben például fagylaltot mér, vagy valamilyen más üzleti tevékenységet folytat, olyant, ami nem nagyon beruházásigényes.*
- Mert arra nincs pénz.
- Pontosan. Tehát olyasmit, amin viszonylag gyorsan lehet „meggazdagodni”, azaz gyorsan megtérül a befektetés. A Szabó Ervin Könyvtár 1988-ban várhatóan mintegy 8 millió forint veszteséget könyvelhet el az árváltozások következtében. Tehát, ha arról van szó, hogy a könyvtárhálózat színvonala sokat esik vagy keveset, és ha a kevés azon múlik, hogy az intézménynek vállalkoznia kell, akkor vállalkozunk.
- Nincs-e lehetőség nem ennyire testidegen vállalkozásba fogni? Videókölcsonzéssel, fénymásolással és így tovább, nem lehet-e annyi pénzre szert tenni, amennyivel a fenntartást finanszírozni lehet?
- Folytatunk ilyen tevékenységet, de sajnos

nem lehet annyit behozni belőle, mint amennyire szükségünk lenne. Ma nincs akkora presztízse a könyvtárnak, hogy finanszírozzák a veszteségeit. Pedig a veszteségek finanszírozásával is csak egy nem túl magas színvonal maradna meg.

- Azt mondta, hogy néhány könyvtárukat Kőjál-papírokkal ki tudnák tapétázni.

- Így van. Büszkék vagyunk arra, hogy saját erőből meg tudtuk oldani jó néhány könyvtárunk színvonalas átalakítását. De sajnos vizes, hulló vakolatú, elhanyagolt, kopott padozatú könyvtárhelyiségek is vannak ebben a városban. És az évek során a helyzet romlik, nem javul.

- Engem azért sem rettent el a fagylaltozó, mert azt gondolom, hogy a könyvtárakra nagyobb feladat hárul a közeljövőben, mint eddig. Hiszen ha az embereknek nincsen pénzük, akkor kényszerből is a könyvtár felé fordulnak. Nemcsak arra gondolok, hogy nem tudják megvásárolni a könyveket, hanem arra is, hogy a könyvtárban béke, nyugalom, meleg és fény van, könnyen elképzelhető, hogy az árszűkítés növekedni fog.

- Ma is vannak, akiknek a szemében nagyon kellemes tartózkodási hely a könyvtár. Ilyenek a nyugdíjasok. Nem is lehet idegen tőlünk az ilyen szolgáltatás. De azt hiszem, hogy az értelmiségiek, szakmunkás rétegek pontosan az iszonytatóan emelkedő dokumentumárak következtében fognak rákényszerülni, hogy ne saját kézikönyv-állományukat növeljék, hanem a könyvtárat vegyék igénybe. Ha a statisztikai adatokat nézzük, egyértelműen kiderül, hogy kevesebben olvasnak ma, mint néhány évvel ezelőtt, kevesebb könyvet kölcsönöznek, de a helybenhasználat – ami éppen a drága dokumentumokra irányul – nőtt, méghozzá látványosan. Tehát a változás, a fejlődés iránya valószínűleg ez.

(Elhangzott a Kossuth rádió Jó reggelt! című műsorában 1987. október 28-án – a szerk.)